

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zánik celního dluhu

Podle § 284 celního zákona, ustanovení § 283 písm. a) až c) se vztahují přiměřeně i na zánik celního dluhu uvedeného v § 253. tento dluh zanikne, jestliže byly zrušeny formalities prováděné s ohledem na preferenční sazební opatření uvedená v § 253.

Budeme-li vycházet z přesného znění obou citovaných ustanovení, a nemůžeme jinak, dospějeme k závěru, že v situaci, kdy dovezené zboží bylo propuštěno do celního režimu volný oběh, příslušné clo, daně atd. bylo zapláceno, a toto zboží v následném řízení propadne ve prospěch státu, celní dluh z tohoto důvodu nezaniká

DOTAZ : Ze zahraničí jsme do tuzemska dovezli zboží. Celní úřad nám je na základě našeho celního prohlášení propustil do celního režimu volný oběh. Po tomto propuštění uvedený celní úřad dospěl k závěru, že jsme v souvislosti s dovozem předmětného zboží porušili celní předpisy. Celní úřad námi dovezené zboží k projednání našeho údajného deliktního jednání zajistil, protože jak uvedl, bylo ke spáchání předmětného celního deliktu užito. Celní úřad ve věci zjištěného porušení celních předpisů následně rozhodl tak, že se podle jeho mínění dopustila naše společnost celního deliktu. Jako sankci za toto protiprávní jednání rozhodl o propadnutí předmětného zboží ve prospěch státu. Záměrně pomíjíme vlastní otázku protiprávního jednání. Naš dotaz zní, zda citovaným propadnutím zboží, které již bylo propuštěno do navrženého celního režimu volný oběh, zanikl celní dluh. Připomínáme, že máme na mysli celní dluh vyměřený a uhrazený v předchozím celním řízení.

ODPOVĚĎ : Podle mého názoru zde celní dluh nezanikl. Případy, kdy celní dluh zaniká, jsou taxativním způsobem vymezeny v ustanoveních § 283 a § 284 zákona č. [13/1993](#) Sb., celního zákona, v platném znění (dále jen "celní zákon").

Podle § 283 celního zákona, celní dluh zaniká :

- a) zaplácením cla,
- b) prominutím cla,
- c) u zboží navrženého do režimu zahrnujícího povinnost zaplatit clo
 1. prohlášením celního prohlášení za neplatné,
 2. propadnutím zboží ve prospěch státu nebo jeho zabráním nebo zničením se souhlasem celního úřadu nebo jeho zničením nebo nenahraditelnou ztrátou v důsledku jeho povahy nebo nehody nebo vyšší moci, anebo jestliže ho deklarant v souladu s § 233 přenechal ve prospěch státu,
- d) následným propadnutím zboží ve prospěch státu nebo jeho zabráním, jestliže celní dluh vznikl v souladu s § 239 a zboží bylo zajištěno při jeho nezákonném dovozu.

Podle § 284 celního zákona, ustanovení § 283 písm. a) až c) se vztahují přiměřeně i na zánik celního dluhu uvedeného v § 253. tento dluh zanikne, jestliže byly zrušeny formalities prováděné s ohledem na preferenční sazební opatření uvedená v § 253.

Budeme-li vycházet z přesného znění obou citovaných ustanovení, a nemůžeme jinak, dospějeme k závěru, že v situaci, kdy dovezené zboží bylo propuštěno do celního režimu volný oběh, příslušné clo, daně atd. bylo zapláceno, a toto zboží v následném řízení propadne ve prospěch státu, celní dluh z

tohoto důvodu nezaniká. V daném případě celní dluh již zanikl, a to zaplacením cla - viz § 283 písm. a) celního zákona. Na druhou stranu musím také poznamenat, že ve své praxi jsem se setkal s opačným, a podle mého mínění, nesprávným názorem. Podle něj by i v důsledku následného propadnutí zboží ve prospěch státu po jeho předchozím propuštění do celního režimu volný oběh a zaplacení příslušného cla, celní dluh zanikl, respektive že by zde byl právní důvod pro jeho vrácení. Podle tohoto názoru lze na daný případ aplikovat ustanovení § 283 písm. c) bod 1 celního zákona. Osobně se domnívám, že to možné není. Pominu-li skutečnost, že celní dluh již jednou zanikl - zaplacením cla, tak v § 283 písm. c) bod 1 celního zákona se hovoří o situaci, kdy je zboží "teprve" navrženo do režimu zahrnujícího povinnost zaplatit clo, nikoliv, že již bylo propuštěno. Vycházím zde z přesného znění citovaného ustanovení, a jak jsem již uvedl, nemohu jinak. Mám za to, že pokud by zákonodárce měl v úmyslu obsáhnout i takovýto případ - zánik celního dluhu po propuštění zboží do navrženého režimu zahrnujícího povinnost zaplatit clo, nepochybně by tak učinil a příslušnou část citovaného ustanovení celního zákona, slovně v tomto směru upravil. Ve skutečnosti tomu tak není, což je zřejmé z přesného znění tohoto ustanovení. Je zde nutno respektovat jednu z obecných a obecně přijímaných zásad, mám na mysli platnost práva psaného, nikoli obyčejového, jak se bohužel někdy v praxi stává. K věci chci dále uvést, že celní zákon ve své podstatě vychází z legislativy EU. Je to s ohledem na snahy ČR o vstup do EU logické. Vrátím-li se v těchto souvislostech k problematice zániku celního dluhu u zboží o kterém bylo vysloveno jeho propadnutí ve prospěch státu, nelze pominout, že v Článku 233 písm. c) Nařízení rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12.10.1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, je situace, kdy přichází uvedený zánik celního dluhu do úvahy, jednoznačně slovně vymezena tak, že se zde namísto slovního spojení „Celní dluh zaniká u zboží navrženého do režimu zahrnujícího povinnost zaplatit clo ...“, je použito slovního spojení „Celní dluh zaniká u zboží před jeho propuštěním do režimu zahrnujícího povinnost zaplatit clo ...“

Osobně si s ohledem k výše uvedenému nedokáži představit zánik celního dluhu v následující situaci : Určitá osoba v roce 1993 doveze do tuzemska osobní automobil k uspokojování osobních potřeb. Ten jí je následně příslušným celním úřadem propuštěn do celního režimu volný oběh. Vyměřené dovozní clo a DPH tato osoba řádně uhradí. Dva roky ho pro svoji potřebu užívá. Po této době se jej rozhodne prodat další osobě. Nový majitel za pomoci tohoto automobilu v roce 2001, v tajné schránce, přepravuje ze zahraničí do tuzemska 20 kg heroinu. Při tuzemské celní kontrole se tato skutečnost zjistí. Následují příslušné právní úkony atd.. V jejich rámci je vysloveno propadnutí předmětného automobilu ve prospěch státu. Podle výše uvedené, dle mého názoru, nesprávné teorie, by i v tomto případě zanikl celní dluh, vyměřený původnímu majiteli, kterému byl tento automobil propuštěn do celního režimu volný oběh a vznikl nárok na vrácení zaplaceného cla. Nabízí se mnoho obdobných variant, včetně té, jak by bylo postupováno, kdyby byl uvedený automobil, namísto nelegální přepravy psychotropních látek, zcela zničen při autonehodě atd. I v tomto případě by tedy podle výše uvedeného nesprávného výkladu měl zaniknout celní dluh, neboť tato teorie rozšiřuje výše uvedenou část znění ustanovení § 283 písm. c) celního zákona, způsobem : „u zboží navrženého a propuštěného do režimu zahrnujícího povinnost zaplatit clo“ . Přijetí a aplikace tohoto nesprávného výkladu by podle mého názoru způsobilo minimálně značnou právní nejistotu s dalekosáhlými právními následky.

Autor : Lubomír Bačo, l.baco@volny.cz

Další články:

- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)
- [Daňové změny a novinky 2026: Nová pravidla pro zaměstnanecké opce a benefity i změny v DPH u nemovitostí](#)
- [Společníci by neměli fakturovat své společnosti](#)
- [Do 5 milionů EUR bez prospektu cenných papírů - novela ZPKT!](#)